

Matematikte Akademik Y?lmazlık Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Matematikte Akademik Y?lmazlık Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25850>

Özet

Matematikte Akademik Y?lmazlık Ölçe?i (MAYÖ), ö?rencilerin matematik derslerinde kar??la?tıklar? zorluklar, ba?ar?s?zlıklar veya stresli durumlar kar??s?nda toparlanma, azim gösterme ve olumlu sonuçlar elde etme yeteneklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir yap?nın Türk kültürüne uyarlanmas? sürecini temsil etmektedir. Söz konusu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda akademik y?lmazlık düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirebilece?ini göstermeyi hedeflemiştir.

Ölçe?in adaptasyonu, Pekdemir, Yaz?c?, Altun ve Tosun (2019) taraf?ndan gerçekleştirilmi? olup, matematik e?itimi ö?rencilerin motivasyonel ve duygusal süreçlerini anlamak için önemli bir katkı sağlamaktadır. Ölçek, özellikle matematik ö?renme sürecinde ö?rencilerin kar??la?t??? engellerle ba?a ç?kma stratejilerini ve psikolojik dayanıklılıkların? belirlemede kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Y?lmazlık, Matematik E?itimi, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik

Yazarlar

Ümit Pekdemir, Hakan Yaz?c?, Fatma Altun, Cemile Tosun

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, matematik alanında e?itim gören ö?rencilerin akademik zorluklara kar?? gösterdikleri akademik y?lmazlık düzeylerini belirlemek için kültürel olarak uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlamaktır. Orijinal ölçe?in yap?s?n?n ve maddelerinin Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test etmek, uyarlama çal??mas?nın ana hedefidir.

Ölçek, e?itim ara?tırmacılar?na ve uygulayıcılara, ö?rencilerin matematik ba?ar?s?n? etkileyen psikolojik faktörleri derinlemesine inceleme fırsatı sunar. Elde edilen veriler, ö?rencilerin akademik dayanıklılığın? artırmaya yönelik hedeflenmi? müdahale programlarının geli?tirilmesine yardımcı olabilir.

Yapı

Matematikte Akademik Y?lmazlık Ölçe?i, bireyin akademik ortamda kar??la?t??? olumsuzluklara, eleştirilere veya ba?ar?s?zlık deneyimlerine rağmen hedeflerine ba?lı kalma, çaba gösterme ve geri dönme yetene?i olan **Akademik Y?lmazlık** yap?s?n? ölçmektedir. Matematik ba?lam?nda bu yap?; zorlu matematik problemlerine kar?? pes etmeme, düşük notlardan sonra bile motivasyonu koruma ve matematik ö?renmeye devam etme iste?i gibi davran??sal ve bilişsel bileşenleri içerir.

Akademik Y?lmazlık genellikle çok boyutlu bir yapı olarak ele alınır ve ölçeğin alt boyutları, öğrencilerin öz yeterlilik, başarı ç?kma stratejileri ve diğer destek algısı gibi unsurları kapsamaları beklenir. Bu ölçek, özellikle matematiğe özgü kaygı ve zorlanma durumlarında öğrencilerin psikolojik sağlamlarını değerlendirilmeye odaklanmıştır.

Geçerlik

Uyarlama çalışmasında (Pekdemir vd., 2019), ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla çeyitli analizler kullanılmıştır. Yapılan analizler, ölçeğin orijinal yapılarındaki Türkçe örnekleme de korunduğunu doğrulamaya amaçlanmıştır. Genellikle bu tür uyarlama çalışmaları, ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek için Faktör Analizi (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) yöntemleri kullanılır.

Ayrıca, ölçeğin **Kriter Geçerliliği** kapsamında, matematik başarısı veya matematik kaygısı gibi ilgili değişkenlerle olan korelasyonları incelenmiş olabilir. Elde edilen bulgular, Matematikte Akademik Y?lmazlık Ölçeği'nin, öğrencilerin matematiksel bağlamdaki dayanıklılıklarıyla ölçmede yüksek düzeyde geçerlik sunduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla, iç tutarlılık katsayısı (**Cronbach Alfa**) hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel ve alt boyutlarındaki iç tutarlılık katsayıları kabul edilebilir düzeyde olduğu rapor edilmiştir.

Ek olarak, ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek için **Test-Tekrar Test Güvenirliliği** analizleri yapılmış olabilir. Bu analizler, aynı öğrencilerin farklı zamanlarda ölçekten aldıkları puanları tutarlılığını değerlendirerek, ölçeğin ölçtüğü yapıyı zaman içinde stabil olduğunu kanıtlamaya hedefler. Bu psikometrik çalışmalar, ölçeğin bilimsel araştırmalarda güvenle kullanılabilmesini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Matematikte Akademik Y?lmazlık Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması sürecinde, orijinal ölçeğin faktör yapısını doğrulamak amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) kullanılmıştır. DFA, ölçeğin teorik olarak varsayılan boyutlarındaki (faktörlerinin) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak uygunluğunu test etmeyi sağlar.

Analiz sonuçları, model uyum iyiliği indekslerinin (RMSEA, CFI, TLI vb.) kabul edilebilir seviyeleri içinde olduğunu göstererek, ölçeğin çok boyutlu yapısını korunduğunu ve matematiksel y?lmazlık kavramını başarıyla temsil ettiğini desteklemektedir. Bu, ölçeğin kültürel

adaptasyonunun başarılı olduunu gösteren kritik bir adımdır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation Scale)

Format: Derecelendirme Ölçeği (Likert Tipi)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Genellikle ortaokul, lise veya üniversite öğrencileri)

Yaş Grubu: Akademik eğitim gören ergenler ve genç yetişkinler (Çalışmanın hedef kitlesi referans makalede belirtilmiştir).

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, genellikle Türkiye'deki farklı eğitim seviyelerinden geniş bir öğrenci örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi kullanılarak Likert tipi derecelendirme ile yanıtlanan maddelerden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Akademik Başarı, Psikolojik Dayanıklılık, Matematik Kaygısı, Öz Yeterlilik, Geçerlik, Güvenirlilik, Faktör Analizi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil (Kaynakta belirtilmemiştir.)

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: faltun@trabzon.edu.tr (Sorumlu Yazar: Fatma Altun)

Yayın Adresi: Sorumlu yazarın bağlı olduğu kurum adresi (Genellikle Trabzon Üniversitesi, Eğitim Fakültesi).

Çinler ve Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Uyarlama çalışmasının yayın yılıdır.)

Çinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle

sorumlu yazardan (Fatma Altun) izin al?nmas? tavsiye edilir. Ölçe?in kullan?m? için herhangi bir ücret belirtilmemiştir, ancak akademik etik kurallarına uygun hareket edilmelidir.

Referanslar

Pekdemir, Ü., Yaz?c?, H., Altun, F. ve Tosun, C. (2019). Matematikte Akademik Y?lmazlık Ölçe?inin Türk kültürüne uyarlanması. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 10(1), 217-231. Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi burada mevcuttur: matematikte-akademik-yilmazlik-olcegi-toad.pdf

Matematikte Akademik Y?lmazlık Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen Pekdemir, Yaz?c?, Altun ve Tosun (2019) referansına başvurunuz.